

Finansiering til fjerkræproduktion

Kender du det at skulle i banken og låne penge måske næsten følte som at gå til eksamen? Kunne du tænkte dig at få et indblik i hvordan du stiller dig bedst muligt i disse tider, hvor også bæredygtighed er på alles læber?

Af Pernille Stenstrup Christiansen, Landbrugsdirektør, Danske Bank

Det er et faktum, at når vi ser ind i vores lånebog i Danske Bank og RD, så er det ikke finansiering af fjerkræproduktion, der fylder mest. Det er ikke et udtryk for, at vi som institut ikke "har penge til det", men nok mere et udtryk for størrelsen af Danmarks samlede fjerkræproduktion og finansieringsbehovet totalt set på området. Danske Bank og RD har en markedsandel til landbruget på knap 20 % lidt afhængig af opgørelsesmetoden, og det er min fornemmelse, at vi har vores naturlige andel af finansieringen af fjerkræproduktion også.

Styr på ESG

ESG er i disse tider på manges læber og det kan være en lidt diffus størrelse at komme i gang med, men det giver rigtig god værdi på den lange bane.

Har du for eksempel tænkt på, at din ejendom kan være mere værd ved et salg, hvis den er ESG trimmet? Hvis ikke så giver dette måske mening: Antag at 2 produktionsejendomme kommer til salg og den ene er energioptimeret, klimaoptimeret, trimmet i forhold til dyrevelfærd, god effektivitet og måske bedre afsætningsmuligheder. Den anden ejendom er ikke trimmet, men har noget potentiale, hvis der investeres i den. Hvilken koster mest ved et salg? Det kan virke åbenlyst, for det er selvfølgelig den første, så lad det være motivationen for at følge med udviklingen, og de nye krav der kommer.

Under E ligger alle de elementer der har noget med klima og natur at gøre. Under S ligger det som relaterer sig til samfundet og medarbejderne og til sidst har vi G, som er ledelsen af virksomheden. Den der skal drive udviklingen.

Pernille Stenstrup Christiansen talte den første dag på Fjerkrækongres 2023.

Banken vurderer stadig på de kendte elementer, som indgår i begrebet økonomisk robusthed. Der bliver analyseret på nøgletal som egenkapital, afkastgrad, likviditetsgrad, effektivitet, risiko og udvikling af LTV, som står for Loan To Value, altså hvor stor en del af sine aktiver man har belånt. Som leder for egen virksomhed viser det netop god ledelse, at man er rundt om alle de relevante strategiske og risikomæssige betragtninger for virksomhedens fremtid, når man skal låne flere penge. Ledelsen, analysen og planen er elementer, der ligger under G i ESG.

Det vigtigste aktiv i en virksomhed er medarbejderne. Det er medarbejderne der skal levere resultaterne, så at passe på dem, minimere ulykker og sikre at de er top motiveret og ved hvad der forventes, bør stå højt på prioriteringslisten. Arbejdskraft kan være en begrænset størrelse, så også her bør man have en god plan for udvikling og motivering. At være en attraktiv arbejdsplads sikrer også et godt "brand ud i samfundet" og skaber forståelse og merværdi. Dette ligger under S i ESG.

Den sidste og det nyeste ligger nok under E, altså det der har påvirkning på naturen og klimaet. Det er superkomplekst, men ved at tage det i step, så kan alle komme i gang. Alle de initiativer der sparer energi, er for eksempel alle elementer, der understøtter E'et, og de vil også typisk have en økonomisk positiv indflydelse, så jo før man sætter i gang jo bedre.

Landbruget er baseret på natur, dyr og planter, og det er her det kan blive udfordrende, for hvordan måler man dette? Det er disse biologiske fakto-

rer der ofte debatteres. For landbruget findes der en række virkemidler, som man ved har positiv effekt, så ved at arbejde med virkemidlerne arbejder man med klimaet. Virkemidlerne kan være relateret til foder, gødning, JBu tiltag, vandmiljø og biodiversitet. Det kan måske også være en ide at få lavet et klimaregnskab. Vi kræver det generelt ikke, men jo større produktion, jo flere krav kan man forvente fra långiver.

Kom godt i gang med ESG

Hvad bør du så gøre nu? Det vil klart være min anbefaling, at man starter sin ledelsesberetning med at vise, at man har taget stilling til ESG elementerne. De velkendte elementer og de nye. Hvad har man gjort, hvad vil man gøre og hvornår. Min næste sætning bør være overflødig, men fristes alligevel til at skrive det "Den bedste ledelsesberetning skrives nu engang af ejeren/direktøren for virksomheden".

Dette fører os over i strategien og forretningsplanen. En simpel SWOT-tilgang kan føre langt og give super god refleksion. SWOT står for S styrker, W svagheder, O muligheder og T for trusler. Spørg dig selv om hvor er min virksomheds styrker, svagheder, trusler og muligheder. Skriv dine svar og se hvor det bringer dig hen.

Ved at ved at vise dette overblik, forholde dig kritisk til din aktuelle situation, så har du fået de første "gode point", når du skal i banken med dit drømmeprojekt, og har taget et godt solidt skridt fremad i den nye ESG-dagsorden. ■

Jeg vil anbefale, at man ser ESG som en ny ledelses- og rapporteringsstruktur. En struktur, der har netop disse 3 overskrifter E - S - G og som danner en fin rammesætning, hvorfra man kan beskrive det, som man gør, og det man har tænkt sig at gøre. Alle 3 elementer har betydning, når man skal i banken.

Tips til det gode bankmøde

Når man skal i banken, så er det en god ide at forberede sig. Hvad ønsker man at få ud af mødet, og hvordan hjælper man banken med at få det bedste overblik over bedriften?

Du kan med fordel hjælpe banken med at få overblik ellers vil banken selv danne sig et overblik. Vis at du kender styrker og svagheder, og at der er en plan, for det er netop dette, der vurderes på.